

MARIJN O'HANLON

Een jaar in de tuin van
**WHITE STORK
FARMHOUSE**

OOEVAARSDAGBOEK

ZOMERLEZEN

Lezen is een van de favoriete tijdsbestedingen in de trein. Reizen met de trein geeft een moment van ontspanning, een moment voor jezelf.

We wensen je dan ook veel leesplezier met het eerste hoofdstuk van:

Een jaar in de tuin van White Stork Farmhouse

Van

Marijn O'Hanlon

Copyright © 2022 Marijn O'Hanlon

Uitgeverij Atlas Contact

**Een jaar in de tuin van White Stork
Farmhouse
*Ooievaarsdagboek***

22 JULI

Een vlucht naar boven, de boom in.
Een gele rug, grijze vleugels. Ongeveer
de maat van een groene specht. Een
hoge kreet. Ik kan het bijna niet geloven.
Met de verrekijker verschans ik me in
de tuin. Behalve een Vlaamse gaai, die
schommelend als een gondel in de lucht
komt aanvliegen, de meesjes, mussen,
duiven, gebeurt er niets. Maar ik heb het
echt gezien: een wielewaal, in onze tuin.
Denk ik. Of was het een groene specht
die geel leek?

Ma of pa ooievaar doet een dutje op

het nest, snavel in de borstveren, ogen dicht.

23 JULI

Moeder ooievaar zit in haar nest. Haar ogen zijn net te zien boven de rand, terwijl ze me in de gaten houdt, net zoals ik haar observeer. Gisteren was het nest een groot gedeelte van de dag leeg, een akelig gezicht. Ik mis ze nu al, terwijl ze nog niet eens weg zijn, het legenestsyndroom.

Met een luid vleugelzwiepen komt een jong aanvliegen. Hij mist wat veren uit zijn linkervleugel, dat is waarschijnlijk de oorzaak van het gezwiep. Moeder reageert niet. Geen geklepper, geen nekachteroverbuiging. De jonge vaar

vliegt twee rondjes boven het nest. Hij probeert wat eleganter te zweven maar het is nog niet perfect, hij verliest bijna zijn evenwicht tijdens de vlucht. Dan verdwijnt hij weer uit zicht. Moeder staat in het nest, maakt zich uitgebreid schoon, en kleppert met breed uitgezette vleugels als een kennelijke indringer, die ik niet kan zien, in de buurt komt. Dan pikt ze hier en daar wat in haar matras, maakt het een beetje los met haar tenen, en gaat zitten – met een diepe zucht, lijkt wel.

Wat zou er 's nachts over ons dak klimmen? Een ooievaar, oppert Redmond. Misschien de kat? Of een steenmarter. In elk geval bonst er iedere nacht wel wat boven ons hoofd.

‘We moeten er eigenlijk een infraroodcamera neerzetten,’ zeg ik.

‘Ja, dat zou wat zijn,’ lacht Redmond.

Dan leest hij me voor uit *The Home of the Gentry* van Ivan Toergenjev, tot mijn ogen dichtvallen.

25 JULI

Het is zondag, de kerkklokken zijn vaag te horen. Een merel maakt zich uitgebreid schoon op een tak van de walnootboom. Hij trekt een witte staartveer door zijn gele snavel. Net als een enkele kauw of kraai heeft hij één witte veer in zijn zwarte kled. Is dat iets van altijd, of komt dat nu steeds vaker voor, vraag ik me af. Het heet leucisme, vind ik op het internet. *Freak accidents of*

nature' noemt Redmond het. Spontane foutjes bij het kopiëren van dna. Ik vraag me af of er verband is met slecht voedsel, of komt het door gifstoffen die ze binnenkrijgen via insecten?

In Engeland zagen we een ekster die puur blauwe staartveren had. In Amsterdam liep een stadsduif rond met felgele veren, en niemand die ernaar omkeek.

Kester Freriks, die gisteren op bezoek was – en die zijn boek over de ooievaar bijna voltooid heeft – heeft een uitleg voor het geklepper dat we soms observeren terwijl er geen andere ooievaars te zien zijn.

‘Hun ogen zijn zo ongelooflijk scherp,’ zegt hij. Ze zien een roofvogel als het

voor ons nog maar net een stipje is.

‘Ah, de telescoop!’ valt Redmond hem bij.

Kester kijkt verrast op. ‘Ja, de telescoop. Ze draaien hun hoofd opzij om beter met dat ene oog te kunnen inzoomen.’

‘Hebben alle vogels dat?’ vraag ik.

Redmond kijkt nu als een schoolmeester met een binnen.pretje. ‘Welke vogels hebben dat niet?’ is zijn weder.vraag.

Ik denk aan twee ogen die dezelfde richting uitkijken. ‘Een uil?’

‘Ja!’

Als Kester wegrijdt komt Redmond naar me toe. ‘Zeg nooit tegen iemand dat ik het Nederlandse landschap “bo-

ring” vind. Dat is niet waar! Ik vind het alleen boring om te wandelen. En om te wandelen, is Nederland het perfecte land. Alleen... het moet winter zijn. Als duizenden ganzen en eenden het land en de kust op komen zoeken.’

Een andere opmerking van Kester betrof het wel of niet klep.peren als er jonge ooievaars overvliegen. Volgens zijn observatie volgt er alleen geklepper als het niet hun eigen nakomelingen betreft. Daarmee is nog een raadsel opgelost waar ik gisteren mee zat.

26 JULI

De kruiwagen is gearriveerd. Henri en Marlia kwamen door de opstijgende damp van door zon beschenen regenwater aanlopen met het ding. Er zit zelfs

een houten wiel aan. De handgrepen zijn van een ander soort hout, die waren nog het moeilijkst te maken, evenals het wiel, dat uit drie lagen planken bestaat die samen tot een cirkel zijn bewerkt.

Henri wijst hier en daar op wat details. ‘We hebben hem samen in elkaar gezet, alle collega’s namen gereedschap mee naar de werkplaats. We hadden toch niets te doen, de trein naar Zwolle reed niet.’ (Henri maakt treinen die kapot zijn. Soms horen we een luid geclaxonner als Henri door een langsdenderende trein wordt begroet.)

We bewonderen het houten geschenk van alle kanten, lopen er wat mee heen en weer. ‘*This is the best present EVER*’, en Redmond schenkt Henri nog wat

bier in. Echte mannen drinken geen wijn. Niet in Drenthe.

Midden in de nacht wordt de stilte door een klagend geluid ge.penetreerd. Het klinkt als een jonge ooievaar die hongerig is. Maar dit keer gaat het licht krakende geluid – alsof je je keel dichtknijpt en daar een klank doorheen perst – op en neer met een melancholieke opeenvolging van tonen. Alsof het dier zingt. Een ooievaarsverdrietlied in het midden van de donkere nacht.

Om zeven uur word ik wakker door een schrapend geluid, alsof iets op het dak aan het schuiven is. Dat kan toch geen ooievaar zijn? Het geluid houdt aan, van ijzer op ijzer, een schrill schrapen. Ik trek een ochtendjas en rubber-

laarzen aan. De tuin is nat en fris van de hele nacht regen. Maar nu wordt alles verwarmd en goud belicht, de vogels zijn opgewekt en vol energie.

Bij de dakrand staat Redmond die met een harkje mos uit de dakgoot verwijdert. Ik krijg als altijd de beste begroeting die iemand zich kan wensen. ‘Wat heerlijk om je te zien!’ Hij drukt me stevig tegen zich aan, bekijkt me dan intens. ‘Je bent zooo mooi!’ Ik reageer als altijd met een ongelovig lachje. Redmond kan een non uit haar habijt charmeren en zal nooit nalaten elke vrouw – en soms man – om zijn of haar schoonheid te prijzen, maar ik mag elke dag zijn warme complimenten ervaren, wat ik als een voorrecht beschouw.

Dan volgt een verhaal: ‘Vannacht loonde het eindelijk om in de vijver te kijken. Het duurt lang, je moet geduld hebben, maar toen zag ik dit.’ Redmond opent zijn ogen wijd en maakt zijn mond breed, trekt daarbij zijn schouders op. Het is onmiskenbaar een kikker. ‘Hij zat tussen de waterplanten. En toen...’ – hij wacht even om de spanning op te voeren – ‘zag ik nóg een kikker. Een prachtig heldergroen kikkertje, met strepen over de gehele rug.’ En hij trekt het gezicht weer, nu met nog grotere ogen.

27 JULI

De tafel ligt vol vlindergidsen. Redmond heeft een distelvlinder gezien, een

painted lady, die volgens hem zeldzaam is in Engeland. ‘Het is ongelooflijk dat die kleine vlinders helemaal over de Alpen vliegen. Sommige overwinteren zelfs in het noorden van de Sahara! Men wist daar helemaal niets van, het was een raadsel waar de vogels en vlinders ineens weer vandaan kwamen, en waarom ze weer verdwenen. Men dacht bijvoorbeeld dat zwaluwen onder water overwinterden, omdat ze zo dicht langs het water scheren om insecten te vangen.’

In *Guests of Summer* (2016) staat een citaat van Samuel Johnson uit de tweede helft van de achttiende eeuw (vrij uit het Engels vertaald): ‘Zwaluwen slapen zeker de hele winter. Een aantal van hen

komt samen door in een bal te veranderen door steeds maar rondjes te vliegen, en dan werpen ze zich onder water, en slapen op de bodem van een rivier.’

Om drie uur ’s nachts verkas ik naar een ander bed in een andere kamer. Paniek slaat toe op het moment van in slaap vallen, en daarna lukt het vaak niet meer om in te slapen. Als ik het licht in mijn werkkamer heb aangedaan schijnt een schelle lichtstraal van buiten door het raam. Ik schrik. Tot ik beseft dat het waar.schijnlijk Redmond is die met de zaklantaarn in de vijver aan het schijnen is om salamanders of kikkers te ontdekken. Het is nog warm buiten, ik hoef alleen kaplaarzen aan te doen om de tuin in te gaan.

‘Helemaal niets te zien,’ zegt Redmond, die blij is dat ik ook wakker ben. We schijnen nog een keer over de waterlelies die met hun grote bladeren een eilandje vormen. Daar in het midden zit een felgroene kikker, met witte strepen of groeven die van zijn kop af over de rug lopen. ‘Het is een kleine kikker,’ zegt Redmond.

‘Nee het is een grote kikker. Deze is echt veel groter dan die van vorig jaar,’ houd ik vol.

‘Zeg toch niet altijd nee als ik iets zeg,’ brengt Redmond daartegen in. We houden de lichtstraal op de amfibie gericht, die zich daar niets van aan lijkt te trekken, in tegenstelling tot de ooievaars. Die vliegen weg als de lichtstraal

in de nacht hun richting op wijst.

‘Misschien vinden kikkers het licht niet erg,’ mijmert Red.mond licht twijfelend hardop, ‘omdat het insecten aantrekt, die ze dan kunnen eten.’

Een verontrustend berichtje over hazen en konijnen, dat de boer. derijzoogdieren in het gedrang zijn, en nu zelfs op de rode lijst van bedreigde diersoorten staan, verschijnt op de nos-app. Ik denk aan de jagers die hier een paar keer per jaar hazen komen schieten – ‘We schieten voor onze eigen pot. We hebben een bevoegdheid om hier de wildstand te controleren’ – en dat ik ze vertelde dat we hier maar één paar zien, in de lente. Waarop hun antwoord was dat er overal hazen zitten, maar dat je

die normaal niet ziet. Buurman Henri zegt dat ze waarschijnlijk ook de reeën hebben geschoten die hier 's ochtends en 's avonds bij het bosje langs de spoorweg te zien waren.

30 JULI

Een merel huft langs groentebed nummer vier. 'Daar gaat het vrouwtje, kijk eens hoe tam ze is.' Redmond heeft zijn schoffel als een speer in de hand, gewapend om slakken mee te lijf te gaan. Hij staat rechtop om naar de goudbruine vrouwtjesmerel te kijken die langzaam langs de palmkool en de spruitjes huft. 'Ze zit stil, zodat ze kan horen of er een worm onder de grond zit.'

Iets later zit de merel er nog. Het

lijkt of ze zit te doezelen. Of misschien is er iets anders aan de hand, toch wel raar dat ze zo lang op een plek zit. Als ik naar haar toe loop schijnt ze het helemaal niet in de gaten te hebben. Ik roep Redmond erbij. ‘Kom kijken, er is denk ik iets met die merel aan de hand, *I want you to come and have a look!*’

Hij gebruikt zijn verrekijker om haar beter te zien. Geeft de kijker dan aan mij. In plaats van een zwart oog zien we een grijze vlek. ‘Ze is blind,’ is Redmonds conclusie. ‘Heel raar. Zoiets heb ik nog nooit gezien.’

‘Ze vliegt ook niet weg als ik dichterbij kom,’ zeg ik. ‘Zou ze ziek zijn? Ze ziet er verder heel dik en gezond uit.’

Nogmaals nader ik de vogel, die als

ik vlak bij haar ben en tegen haar praat, een grijs ooglid opent, waarbij een glanzend zwart oog zichtbaar wordt. Aan het eind van haar snavel zitten stukjes slakkenhuis. Ze zit te knikkebollen. Zal ik haar pakken en de dierenambulance bellen? overweeg ik. Het lijkt of dat geen enkele moeite zal kosten, maar ze huft toch weg als ik te dichtbij kom, enigszins aarzelend, dat wel, en verdwijnt in het struikge.was.

Hoe vreemd, zeggen we tegen elkaar. Ze lijkt verder toch hele.maal in orde. ‘Misschien heeft ze van het slakkenbier gedronken, of de verdronken slakken uit de bierpotjes gegeten,’ zeg ik.

‘Misschien is ze gewoon dronken!’ Redmond kijkt me ver.heugd aan.

‘Dat zal het zijn. Ik feliciteer je met je vermogen feiten te deduceren en tot een conclusie te komen, daar was je een paar jaar geleden niet toe in staat.’

Wel. Daar kan ik het voorlopig weer mee doen.

In ons ooievaarsnest, ondertussen, zit het ouderpaar elkaar met veel tederheid van parasieten te ontdoen. De jongeren zijn hier nog zelden te zien. Heel soms klinkt nog het zeurende rasp geluid dat ze maken als ze gevoerd worden. Maar als een van ons even naar buiten gaat om iets in de tuin te doen, vliegen ze meteen weer weg. Bertus moet ze echt de schrik van hun leven hebben bezorgd.

Mogelijk verzamelen de adolescente

ooievaars zich ergens in de buurt om zich uit te leven op klepperfeesten vol *sex & slugs & rock-'n-roll*. De ouders maken zich in ieder geval niet druk. Die genieten van hun herwonnen vrije tijd en hun nest.

Is je interesse voor dit boek gewekt? Ga dan naar de boekhandel of bibliotheek en lees het hele verhaal.

Lees nu ook gratis de eerste hoofdstukken van de andere boeken die op de Leeskaart van Nederland staan:

Strandslag Texel

Linda van Rijn

Rotterdam

Arjen van Veelen

De Heks van Limbricht

Susan Smit

Amsterdam heeft Alles

Bas Smit & Nicolette van Dam

Je vindt ze allemaal op:

NS.nl/zomerlezen

ZOMERLEZEN

Plan deze zomer een dagje uit met de trein en geniet onderweg van een goed boek. Inspiratie voor de leukste bestemmingen vind je op www.ns.nl/dagjeuit

